

Otto Böhtlingk & Rudolph Roth: Sanskrit-Wörterbuch, Part 1, Petersburg 1855

स्तवाकं (स् + वा) m. *rechte, fromme Rede*; स्तवाकं सत्यं अद्-
या तपसा मृतः RV. 9, 113, 2.

स्तवादिन् (स् + वा) adj. *recht —, wahr redend* VS. 3, 7. MBh. 13, 4402, 4406.

स्तव्यं (von स्तु) adj. P. 4, 2, 31. *den Ritu geweiht* RV. Anukr. zu 1, 15. — f. ०या nāml. इष्टका TS. 5, 3, 11, 3, 4, 2, 1. Çat. Br. 7, 4, 2, 29, 3, 1, 35. 8, 2, 1, 16. 3, 2, 5, 3, 12. Kāṭh. Ça. 17, 4, 24. 8, 16, 9, 4. Davon स्तव्यवत् mit solchen इष्टका versehen Çat. Br. 10, 2, 6, 10. — Vgl. स्तविय, स्तव्य.

स्तव्रत (स्त + व्रत) m. pl. Bewohner von Çākadvīpa Buṅ. P. 5, 20, 28.

स्तवसद् (स्त + सद्) adj. *in der Wahrheit seinen Sitz habend* RV. 4, 40, 5. TS. 3, 2, 10, 1.

स्तवसदन (स् + स) n. und ०नी f. *der rechte, gewohnte Sitz* VS. 4, 36.

स्तवसात adj. v. l. des AV. 18, 2, 15 zu स्तवसाप् des RV.

स्तवसाप् (स्त + साप्) adj. *frommes Werk und Sinn pflegend, glau-
benseifrig*: ये चिद्धि पूर्व स्तवसाप् आसन्माकं देवेभिरवदन्तानि RV. 1, 179, 2, 10, 66, 8, 134, 4. इषुधयं स्तवसाप्: पुंर्धीवस्वीर्नो अत्र पत्नीरा धिये धुः 5, 41, 6. von Göttern: ये अग्निजिह्वा स्तवसाप् आसुः 6, 21, 11. 30, 2. स्तवने सत्यमृतसाप् आयुः 7, 56, 12.

स्तवस्तुम् (स् + स्तु) adj. *recht preisend*, nach Sā. N. pr. RV. 4, 112, 20.

स्तवस्था (स्त + स्था) adj. *richtig stehend* AV. 4, 1, 4.

स्तवस्पति m. = स्तवस्य पतिः von Vāju RV. 8, 26, 21.

स्तवस्पृग् (स्त + स्पृग्) adj. *die heilige Wahrheit liebend*, von den Âditja RV. 5, 67, 4. Mitra-Varuṇa 1, 2, 8. वरुस्पते या परमा परावदत् आ ते स्तवस्पृशो नि षेडुः 4, 50, 3.

स्तापह्न्व् und स्तापु s. u. स्तप्य् und स्तपु.

स्तापिन्य् adj. wohl so v. a. स्तापु. स्तापिनी मायिनी संदधाते RV. 10, 3, 3.

स्तावन् (von स्त) adj. (dat. स्तावे, loc. स्तावनि, voc. ०वस्, f. ०वरी 1) *rechtgeartet, ordnungsgemäss, gesetzmässig*; von einem Kraut AV. 5, 15, 1. der Kuh 10, 10, 9, 16. von Allem *was regelmässige Erscheinungen zeigt*, z. B. vom Monde: इन्द्रतः स्येन स्तावा VS. 18, 53. von den gleichmässig strömenden Gewässern RV. 3, 33, 5 (Nir. 2, 25). AV. 3, 17, 7. TS. 1, 1, 3, 1 (RV. 3, 56, 5). von der Sonne RV. 4, 38, 7. Morgenröthe 3, 61, 6. 4, 32, 2. 5, 80, 1. 8, 62, 16. Himmel und Erde 1, 160, 1. 3, 54, 4. 4, 56, 2 und sonst. — 2) *dem heiligen Gesetz treu; gerecht, fromm, gläubig*: आप् य-
दो होत्राभिस्तावा RV. 1, 122, 9. स्तावानः कवयः पूर्यासः 7, 76, 4. 61, 2. 87, 3. 10, 134, 4. मित्रं न जने सुधितमृतावनि 8, 23, 8. 4, 8, 6. 6, 68, 5. von Agni, dem Lenker und Vorbild der im Cultus thätigen Frömmigkeit: यो मर्त्येष्वमृतं स्तावा होता यजिष्ठ इत्कुषोति देवान् 1, 70, 1. 2, 5, 3, 2, 13, 13, 2, 20, 4. 4, 2, 1 und oft. AV. 6, 36, 1. ähnlich von Bṛhaspati RV. 6, 73, 1 und Sarasvati (oder zu 1.) 2, 41, 18. 6, 61, 9. vom Soma 9, 96, 13. 97, 48. 110, 11. — 3) *gerecht, heilig*: von Göttern, besonders den Âditja: स्तावानश्चयमीना ऋणानि RV. 2, 27, 4. 1, 131, 4. 8. 3, 54, 12. 4, 1, 2. 42, 4. 5, 63, 2. u. s. w.

स्तावैध् स्त + वृध् mit Dehnung des Auslauts) adj. *an Gerechtigkeit —, Frömmigkeit sich erfreuend, heilig gesinnt*; vorzugsweise von den

Göttern gebraucht, namentlich von den Âditja: इन्द्रयेष्टासो अमृता स्तावैधः RV. 10, 66, 1. 6, 13, 18. 50, 14. 32, 10. 7, 66, 10. — 1, 2, 8. 14, 7. 23, 5. 2, 41, 4. 3, 62, 18. 7, 66, 13. 82, 10. Agni 3, 2, 1. 6, 59, 4. den Manen 6, 75, 10. 10, 16, 11. übertr. auf andere heilige Dinge, z. B. Himmel und Erde 1, 106, 3. 139, 1. die Hände des Soma-Priesters: यमी गर्भमावृधौ दृशे चारुमदीजनन् 9, 102, 6. 9, 3. आपः VS. 4, 12. die Thore des heiligen Raums RV. 1, 13, 6. VS. 28, 5 (17, 3).

स्तावैह् (स्त + सृह्) adj. P. 8, 3, 109 (vgl. 6, 3, 116). nom. ०पाद् *die heilige Ordnung aufrechterhaltend* VS. 18, 38. स्तापाकम् P., Sch.

स्ति f. 1) (von घृ) *Angriff, Streit* VS. 30, 13. स्ति AV. 12, 5, 25. — 2) *desselben Ursprungs wie स्त*) *ratio, Art, Weise*: अयत्यो Vet. 2, 8. Vgl. रीति. Die Lexicographen: Gang, Weg (गति, वर्तन्); Glück (कल्याण); Wetteifer (स्पर्धा); Tadel (नुमुप्सा) H. a. n. 2, 160. MBh. t. 5 (vgl. स्तीयु. घृत्); Erinnerung (स्मृति); Schutz (रक्षा) Truk. 3, 3, 152; Unglück DHAR. im ÇKDr.

स्तिकार (स्तिम्, acc. von स्ति, + कर्) adj. P. 3, 2, 43. Vop. 26, 57. *propitious, fortunate* Wils.

स्तीय् (von स्ति), स्तीयते *sich streiten*: तस्मान्नस्तीयिरेन् Çat. Br. 3, 4, 2, 3. ते कर्तयिमाने ऊचुः 6, 2, 3. यदे सेनाया च समिति चर्तयिते 8, 6, 1, 16. — buddh. act. *mit sich in Zwiespalt sein (?)*, *sich schämen (?)* (vgl. स्तीया): स्तीयते त्रेह्यिमानं (mit न!) नुमुप्समानम् SADDH. P. 4, 24, b. BURNOUR: effrayé, FOUCAUX nach der tibet. Uebersetzung: étourdi. Vgl. u. घर्त्.

स्तीया (von स्तीय्) f. Tadel (nach Andern Scham) AK. 3, 3, 32. — Vgl. घर्त्तन, स्ति und घर्त्.

स्तोयैह् (स्त + सृह्) adj. Sch. zu P. 6, 3, 116 und 8, 3, 109. *Angriff aushaltend, widerstandsfähig; ausdauernd*: अग्निर्त्वांस्तीयैह् वीरे द-
दाति सत्यं तम् RV. 6, 14, 4. von Indra: (विभय) दस्माद्वृत्तीयैह् 8, 43, 35. 37, 1. 77, 1. नू ष्टिरे मरुतो वीरवत्तमृतीयैह् रयिमस्मां धत्त 1, 64, 15.

स्तु (desselben Ursprungs wie स्त) m. U. 1, 71. 1) *bestimmte Zeit, Zeitpunkt, zugemessene Zeit*: प्रारम्भर्तुनु zu ihren Zeiten, ein Jedes zu seiner Zeit RV. 1, 49, 3. सूचा यवाता स्तुभिर्धुवेभिः 84, 18. स्तुर्नानित्री (स्तुर्नानित्रीय n. das mit स्तुर्नानित्री beginnende Sūkta Çāṅkh. Çr. 11, 14, 10, 22) *die Zeit (eine bestimmte) ist seine Mutter* 2, 13, 1. मा मात्रा शार्यसः पुर स्तोः vor der Zeit 28, 5. स्तूरन्यो विर्धञ्जायते पुनः (der Mond) 10, 83, 18. Namentlich von den Zeitpunkten des Opfers und anderer regelmässiger Verehrung: वेदा मे देव स्तुया स्तूनाम् 5, 12, 3. स्तु नरो न प्र मिनत्येते 7, 103, 9. विश्वा स्तुनो वसो मृक् उषन्देवा उषतः पो-
यप क्विः 2, 37, 6. 3, 4. स यज्ञियो यजतु यज्ञियो स्तून् 10, 11, 1. विद्वा स्तून् स्तुयते यज्ञे 2, 1, 3. 1, 93, 3. AV. 11, 1, 4. Häufig im instr., namentlich pl.: *zu seiner Zeit, in den rechten Zeiten, zur Opfer- oder Festzeit*; so z. B. RV. 1, 15, 1. fgg., wo die Commentatoren eine Personification ganz unpassend annehmen, wie schon aus dem Wechsel von स्तुना, स्तुभिः, स्तूरन् hervorgeht; desgleichen 2, 37, 1. fgg. und ähnlich an vielen andern Stellen. आगन्धेव स्तुभिर्वधतु तपम् RV. 4, 53, 7. तमुत्सो स्तुभिर्व-
दधाना अरुक् ऊधः पर्वतस्य 5, 32, 2. देवाः स्तुभिर्वधन्तुः 6, 52, 10. स्तुभिर्वधुया पाहि सोममिन्द्र 3, 47, 3. स्तुभिर्वधो मादयधम् 4, 34, 2. 9, 66, 9. 10, 7, 6. प्राश्रित्युतुभिर्नियय AV. 12, 3, 32. 3, 8, 1. VS. 18, 33. 12, 61. — 2) *Zeitabschnitt, insbes. Jahresabschnitt, Jahreszeit*. Die gewöhnlich